

Dziecko z dysleksją w domu

Wychowanie dziecka z trudnościami dyslektycznymi wiąże się z wieloma niedogodnościami. Należy pamiętać, że u dziecka z dysleksją występują uporczywe trudności oraz że dla niego samego zaburzenia są przyczyną wielu przykrości i nie lada wyzwaniem. Ważne, aby rodzice pamiętali, że najważniejsza szkoła dla dziecka jest jego dom rodzinny. Tylko w atmosferze bliskości może być wykształcone poczucie własnej wartości, a dziecko nauczy się konstruktywnego rozwiązywania problemów. Rolą rodziców dziecka z dysleksją jest przygotowanie do funkcjonowania w szkole, a także poza nią. Choć z dysleksją jest ściśle związana sfera edukacji (trudności w czytaniu i pisaniu) dziecko wykazuje trudności także w innych sferach rozwoju np.: w utrzymaniu porządku czy zapamiętaniu poleceń.

Dom powinien dawać dziecku poczucie bezpieczeństwa, a jednocześnie być miejscem nauki współżycia ze światem zewnętrznym. Ważne jest by rodzice zrozumieli, że dla dziecka dyslektyczne potrzebuje stałego wsparcia emocjonalnego i pomocy w procesie edukacji.

Jeśli rodzice są świadomi poszczególnych potrzeb swojego dziecka, to będą lepiej przygotowani do zredukowania jego napięcia z powodu doświadczanych trudności. Jak najwcześniej rozpoznać i poszukać możliwych rozwiązań oraz konsekwentnie wprowadzać je w życie. Dziecko czując, że jego otoczenie okazuje mu pomoc rozwija zaufanie względem siebie i innych, co pozwala mu zredukować poczucie zagrożenia, wstydu i zamartwiania się o swoją sytuację edukacyjną. Rodzice dzieci z dysleksją często mają niejednoznaczne odczucia, jeśli chodzi o ich prace z nimi. Czasem dziecko robi zaskakujące postępy, a niekiedy wydaje się, że nie jest w stanie zapamiętać najprostszych rzeczy. Często mają wrażenie, że ich nauka z dzieckiem to „szyfrowa praca”, ponieważ wystarczy, że dziecko nie ćwiczyło pisowni pewnych wyrazów kilka dni, a już ich nie pamięta. Niebezpieczna jest postawa, kiedy rodzice poddają się, twierdząc, że cokolwiek nie zrobią to nie przyniesie oczekiwanych rezultatów.

Rodzice zatem powinni poznać zasady pracy z dzieckiem dyslektycznym. Systematyczna praca w szkole i w domu jest podstawowym warunkiem oddziaływania na trudności dyslektyczne. Dziecko powinno wiedzieć, że jego praca, choć trudna i mozolna, ma znaczenie i przynosi rezultaty.

W tym miejscu chciałabym zaprezentować kilka prostych i skutecznych przykładów pracy w domu z dzieckiem dyslektycznym, skupiając się na poszczególnych technikach szkolnych.

Jak zachęcić dziecko, aby chętnie czytało?

Czytanie powinno się dobrze kojarzyć. Nie ma lepszej lekcji nad tę, gdy mama i tata sami czytają dla swojej przyjemności. Należy codziennie czytać dziecku ok. 20 minut. Tekst powinien być napisany dużą czcionką wraz z kolorowymi ilustracjami (dla dzieci młodszych). Rodzice powinni czytać na zmianę z dzieckiem dostosowując tempo swojego czytania do możliwości śledzenia tekstu przez dziecko. Dzieci, które już umieją samodzielnie czytać bardzo cenią sobie możliwość czytania razem lub na zmianę z rodzicem. Mama lub tata czytając opisy narracyjne (zostawiając dziecku przeczytanie dialogów) sprawiają, że akcja będzie szybsza, a książka łatwiejsza w odbiorze. Należy również zachęcić dziecko do zaznaczania partii tekstu karteczkami, tworzenia na nich krótkich notatek. Można również zaproponować dziecku słuchanie książki w formie audiobooku lub korzystanie ze specjalistycznych stron internetowych poświęconych analizie i interpretacji danej lektury.

Jak zmotywować dziecko, by chętnie pisało?

Jedną z kluczowych kwestii technicznych jest właściwie dobrane biurko, prawidłowe oświetlenie, samodzielny wybór zeszytu przez dziecko, ołówka czy ulubionego pióra. Dziecko powinno wypracować odpowiedni chwyt pisarski, a rodzic dostarczyć mu odpowiednie nasadki do piór, długopisów, ołówków, które pozwolą utrzymać odpowiednie napięcie mięśni palców i dłoni.

Jak pomóc dziecku w uczeniu się zasad ortografii?

Wydaje się, że metoda codziennych ćwiczeń opracowana przez prof. M. Bogdanowicz w postaci „Dyktanda w 10 punktach” stanowi zbiór cennych, praktycznych wskazówek jak pracować z dzieckiem w domu, by utrwalić zasady pisowni, stworzyć nawyk stałego sprawdzania napisanego tekstu oraz przywoływania zasad ortograficznych.

Jak ułatwić dziecku pisanie wypracowań?

Rodzic może omówić z dzieckiem temat wypracowania, przedyskutować argumenty lub zastosować **technikę map pojęciowych**. Dziecko samodzielnie czytając swoją wypowiedź musi dokonać korekty błędów stylistycznych i częściowo ortograficznych. Rodzic powinien przeczytać pracę dziecka na głos. Dzięki temu dziecko usłyszy swoją wypowiedź pisemną i będzie mogło ocenić czy właśnie tak chciało tę wypowiedź napisać. Poprawa własnego tekstu jest dla dziecka z dysleksją szczególnie trudna, gdyż nie zauważa ono swoich błędów. Dlatego tak ważna jest pomoc dorosłego oraz wpajanie nawyku autokorekty (pracy ze siłownikiem ortograficznym).

W przypadku dzieci z dysleksją należy położyć szczególny nacisk na aktywność ruchową oraz prawidłową dietę. Wśród tych dzieci występują deficyty funkcji ruchowych w obrębie motoryki małej (problemy z pisaniem, rysowaniem, wiązaniem butów, wycinanie) a także motoryki dużej (jazda na rowerze, deskorolce, rolkach). Systematyczne ćwiczenie tych funkcji sprzyja złagodzeniu objawów dysleksji. Spędzanie wolnego czasu na powietrzu jest niezbędne do prawidłowego dotlenienia mózgu i efektywnej pracy umysłowej. Rodzice powinni również pamiętać, że są najbardziej wpływowymi osobami, których zachowania kopią ich dzieci. Czymś naturalnym więc w gestii rodzica powinno być dawanie dobrego przykładu dzieciom poprzez zdrowy styl życia.

Można powiedzieć, że brak zorganizowania, zapominanie o zadaniach domowych, czy przygotowaniu książek do szkoły jest czystym problemem u dzieci z dysleksją. W ich przypadku nie do przecenienia jest dbanie o rutynę dnia codziennego, którą powinni wprowadzić rodzice. Jest to dobry zwyczaj, gdyż daje dziecku poczucie bezpieczeństwa i porządku. Smartfony posiadają szereg przydatnych aplikacji, jedną z nich jest tworzenie notatek. Można dzięki temu sporządzić listę potrzebnych rzeczy do wzięcia z domu do szkoły, zapisania tytułów książek do przeczytania etc. Kalendarz oraz wszelkiego rodzaju organizery mogą być pomocnym instrumentem dla ucznia dyslektycznego przypominającym o wyznaczonych zadaniach, godzinach zajęć poza szkolnych, czy trudnych datach do zapamiętania.

Podsumowując rozważania nad problemami dziecka z dysleksją nie ulega wątpliwości, że to rodzic powinien być w domu przede wszystkim osobą, która pomaga i rozumie jego trudności.

Rodzicu Dziecka z dysleksją!!!

Wakacje rozpocznijcie w dniu zakończenia roku szkolnego i zapominając o szkole. Ze swoim dzieckiem rozmawiajcie na wszystkie tematy, omijając jeden – szkołę i wszystko co z nią związane. Nie wykonujcie żadnych ćwiczeń w pisaniu i dyktand, ponieważ to przyniesie więcej szkód niż korzyści. Jeśli Wasze dziecko nudząc się sięgnie po książkę to tylko należy się z tego cieszyć.

Miłych i udanych wakacji!!!

Wanda Opoczyńska – Brodzka

Pedagog specjalny w zakresie pedagogiki korekcyjnej